

Зимова прем'єра вистави «Ідеальний чоловік» за Оскаром Уайльдом в Театрі драми і комедії на Лівому березі Дніпра ще заздалегідь збуджувала глядацькі чекання. Вже пішли навіть чутки про епатажність вистави... Сам факт постановки за Уайльдом є для театру претензією на достатню витонченість театральної культури, що обіцяє відхід від «радянського та «пострадянського» театрив та відтворення реальності на метарівні. Проте «Ідеальний чоловік» ще раз змусив пересвідчитись, що російськомовна драма в Києві себе не виправдовує. Ми стали свідками ще однієї спроби перенесення класики в площину місцевої обивательщини. Чомусь режисери настійно прагнуть наслідувати не ту інтелігентну рафіновану культуру, якою відзначається Київ, місто з давніми й своєрідними традиціями, а дещо іншу київську субкультуру, безсмертно відображену в фільмі В.Іванова «За двома зайцями».

Нашим сучасницям личить старовинне вбрання

18

■ Петро Миронов та Світлана Золотко у виставі «Ідеальний чоловік» за п'єсою О.Уайльда. Режисер О.Балабан.

Фото І.Сомової.

Традиційно є два шляхи постановок за Уайльдом: перший – підкреслено мімічний, побудований на стилізованій декадентській автотеатральності; другий – в кращих традиціях реалістичного театру (саме йому у нас надавали перевагу до останніх часів). Та є ще третій шлях, найскладніший і найцікавіший: знайти власну інтерпретацію і створити на її основі певну цілісність. Що ж обирає режисер Олександр Балабан? Судячи з усього, був намір піти шляхом академізму, але за браком професійності, за елементарного акторського неволодіння мовою необхідний для цього рівень не був досягнутий. Постановка настільки банальна, що постає питання: в чому ж, власне, полягає режисера вистави? Можна хіба що захопитись тим, як винахідливо режисер вибудовує мізансцену, щоб не показати, наскільки лорд Горінг нижчий зростом за свою наречену Мейбл. В ансамблі акторів ніхто не виділяється з загальної нудьги. Респектабельний політик сер Роберт (Анатолій Яценко) має

Ольга Кирилова

сутулу поставу і неспасовані штани, виглядає досить жалюгідно. Вибір Оксани Архангельської на роль Гертруди викликає нерозуміння: в жодному плані ця актриса не відзначається яскравістю. Оксамитові штани й мереживне жабо (уявлення художника Олега Луньова про «їхній» шик), відверті пустощі «enfant terrible» не допомагають зробити з Петра Миронова лорда Артура Горінга. Леся Самаєва, трактуючи Мейбл, не вдається до зайвих мудрувань – це гарненька дівчинка, якій страшенно кортить вийти заміж. Коли йдеться про Оскара Уайльда, природно виникає думка про еротичну епатажність. Але в чому полягає епатажність у виставі? Кілька цілком натуралістичних поцілунків і обіймів, що не викликають ентузіазму ні у виконавців, ні у глядачів, примушують жалкувати за втраченою можливістю витонченої, майже «безконтактної» еротики, яку надають тексти Уайльда винахідливому постановникові.

У сценічному оформленні (художник Луньов) велетенське зображення дами XVIII століття в перуці й криноліні на заднику сцени може бути сприйняте як натяк на паралелі між маньєризмом і декадансом, проте навряд чи: у виставі повністю відсутнє і те, й інше. Скоріше, це, а також розкішні дамські сукні, розвішані на манекенах і просто на стільцях, куди змушені були сідати актори, вказує на інший підтекст: «Ідеальний чоловік» задуманий як вистава «про красиві речі», щоб показати, як личить нашим сучасницям дійсно гарне старовинне вбрання. Залишається тільки абсолютно незрозумілим, чому режисер обрав для постановки саме цю річ, яка ідея в ній його привабила? Існування цілком бездоганних політиків з незаплямованою репутацією? Чи безкомпромісно чесних дружин, які вимагають від своїх чоловіків подібної бездоганності? Мені здається, на тлі нашого суспільства і те, й інше виглядає як science fiction, тому режисер не дуже замислювався над такими речами, механістично сприймаючи це як казку з «їхнього» життя, в якому «і так буває». Ще одне припущення: можливо, приводом до постановки стало те, що минулого року київське телебачення кілька разів повторило старий радянський фільм «Ідеальний чоловік» з Ю.Яковлевим та Л.Гурченком? Оце, напевно, найбільш вірогідно.